

ความเชื่อและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

Beliefs and Attitudes Affecting Thai Youth's Communication Leadership Behavior

Received: October 24, 2024

Revised: November 20, 2024

Accepted: December 1, 2024

กรรณิการ์ โต๊ะมีนา¹
Kannika Tohmeena

ฉันทนา ปาปัดทา²
Chantana Papattha

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเชื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำ การสื่อสาร 2) เปรียบเทียบลักษณะประชากรกับความเชื่อต่อความเป็นผู้นำการสื่อสาร 3) เปรียบเทียบ ลักษณะประชากรกับทัศนคติต่อความเป็นผู้นำการสื่อสาร 4) เปรียบเทียบลักษณะประชากรกับพฤติกรรม ความเป็นผู้นำการสื่อสาร และ 5) ศึกษาความเชื่อและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำ การสื่อสารของเยาวชนไทย ที่มีอายุระหว่าง 18-22 ปี และกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ของรัฐ 400 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ และการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเชื่อต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย อยู่ในระดับมาก โดยด้านพัฒนา ผู้อื่นให้เป็นผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ด้านความเชื่อมั่น ในตนเอง อยู่ในระดับมาก ด้านผู้นำไม่ใช่ตำแหน่ง อยู่ในระดับมาก ด้านภาวะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก และด้านพร้อมให้พลังผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ส่วนทัศนคติต่อความเป็นผู้นำการสื่อสารของเยาวชนไทย อยู่ใน

*Corresponding Author. e-mail: chantana.p@rmutp.ac.th

¹ อาจารย์ ประจำคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Lecturer in Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phanakhon, e-mail: kannika.t@rmutp.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Assistant Professor Dr. in Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phanakhon,
e-mail: chantana.p@rmutp.ac.th

ระดับมากที่สุด โดยทัศนคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้นำควรใช้อำนาจให้เหมาะสม และพฤติกรรมความเป็นผู้นำ การสื่อสารของเยาวชนไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อสารข้อมูล ด้วยความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น 2) เยาวชนไทยที่มีระดับชั้นที่ศึกษาและระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์ เป็นผู้นำต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เยาวชนไทย ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาและระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เยาวชนที่มีและระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำ มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ความเชื่อส่งผล ทางบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำการสื่อสารของเยาวชนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น และด้านพัฒนาผู้อื่นให้เป็น ผู้นำ และทัศนคติส่งผลทางบวกกับความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ความเชื่อ ทัศนคติ พฤติกรรม ผู้นำการสื่อสาร เยาวชนไทย

Abstract

This study aimed to: 1) examine the beliefs, attitudes, and communication leadership behaviors of Thai youth; 2) compare demographic characteristics with beliefs about communication leadership; 3) compare demographic characteristics with attitudes toward communication leadership; 4) compare demographic characteristics with communication leadership behaviors; and 5) investigate the influence of beliefs and attitudes on communication leadership behaviors among Thai youth aged 18-22 years who were undergraduate students at public universities, with a total of 400 participants. Data were collected using a questionnaire, and statistical analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-tests, one-way ANOVA, multiple regression analysis, and simple linear regression.

The research findings revealed that: 1) The beliefs of Thai youth regarding leadership were at a high level, with the belief in developing others as leaders being the highest. Other significant beliefs included happiness from helping others, self-confidence, the notion that leadership is not merely a position, general leadership qualities, and the willingness to empower others, all of which were rated highly. The attitudes toward communication leadership were at the highest level, with the belief that leaders should use power appropriately receiving the highest average score. The communication

leadership behaviors of Thai youth were also at the highest level, with the highest-rated behavior being communicating information with honesty toward oneself and others.

2) Thai youth at different educational levels and with varying durations of leadership experience had significantly different beliefs about leadership at the .05 level.

3) Thai youth at different educational levels and with varying durations of leadership experience had significantly different attitudes toward leadership at the .05 level.

4) Youth with different durations of leadership experience exhibited significantly different communication leadership behaviors at the .05 level.

5) Beliefs positively influenced communication leadership behaviors at a statistically significant level of .05, with three key factors: self-confidence, happiness from helping others, and the ability to develop others into leaders. Additionally, attitudes had a significant positive impact on communication leadership at the .05 level.

Keywords: Beliefs, Attitudes, Behavior, Communication Leadership, Thai Youth

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศและอนาคตของชาติ (ปรีวัฒน์ ช่างคิด, 2560) การพัฒนาให้พวกเขาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญ แต่ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ปริมาณเด็กลดลงและปัญหาคุณภาพในด้านร่างกาย จิตวิญญาณ สังคม และการศึกษา พวกเขาเผชิญกับวิกฤตสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ วิกฤตโควิด-19 ความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา และวิกฤตสังคมการเมือง และพบกับ 7 แนวโน้มที่สำคัญ เช่น การเรียนรู้ถดถอย การใช้โลกออนไลน์โดยขาดพื้นฐาน และปัญหาสุขภาพจิต (ฉัตร คำแสง และคณะ, 2565) และผลการสำรวจจากสวนดุสิตโพล พบว่าเยาวชนไทยมีความมั่นใจสูง 70.86% และกล้าแสดงออก พร้อมจุดเด่นในการใช้เทคโนโลยี 74.31% แต่มีความกังวลเกี่ยวกับการใช้สื่อไม่เหมาะสม 71.70% ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคือการเลี้ยงดูจากครอบครัว 76.16% และประชาชนเชื่อมั่นว่าเยาวชนจะเป็นอนาคตสำคัญในการพัฒนาประเทศ 84.22% ผลสำรวจยังสะท้อนถึงปัญหาการใช้สื่อออนไลน์โดยขาดพื้นฐานและปัญหาสุขภาพจิตที่เชื่อมโยงกับการเลี้ยงดูของครอบครัว (สุขุม เฉลยทรัพย์, 2566)

การเสริมสร้างภาวะผู้นำในเยาวชนควรเริ่มตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อให้พวกเขาได้เรียนรู้และพัฒนาเป็นผู้นำที่มีศักยภาพ (สุเวช กลัษศรี, 2557) การปฏิรูปภาวะผู้นำในสังคมไทยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง และการเป็นแบบอย่างจากผู้มีอำนาจและครอบครัว (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550) การพัฒนาทักษะการสื่อสารเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างผู้นำที่มีความมั่นใจและสังคมที่สงบสุข (เอกศักดิ์, 2567) สสส. สนับสนุนให้เยาวชนพัฒนาทักษะการสื่อสารและ

การใช้สื่อเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง (สำนักข่าวสร้างสุข, 2564) และการพัฒนาเยาวชนผ่านกิจกรรมการเขียนโครงการที่ตอบสนองบริบทชุมชนจะช่วยเสริมทักษะการสื่อสารและเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็น (คมวิทย์ สุขเสนีย์ และนินุสรา มินทราศักดิ์, 2566)

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย เนื่องจากสภาพปัจจุบันเยาวชนมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น และยังมีเยาวชนบางส่วนก้าวเข้ามาเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนสังคมในหลากหลายมิติ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมถึงชมรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการกำหนดนโยบายหรือทิศทางในการพัฒนาเยาวชนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาความเชื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย
- 2) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับความเชื่อต่อความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย
- 3) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับทัศนคติต่อความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย
- 4) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย
- 5) เพื่อศึกษาความเชื่อและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

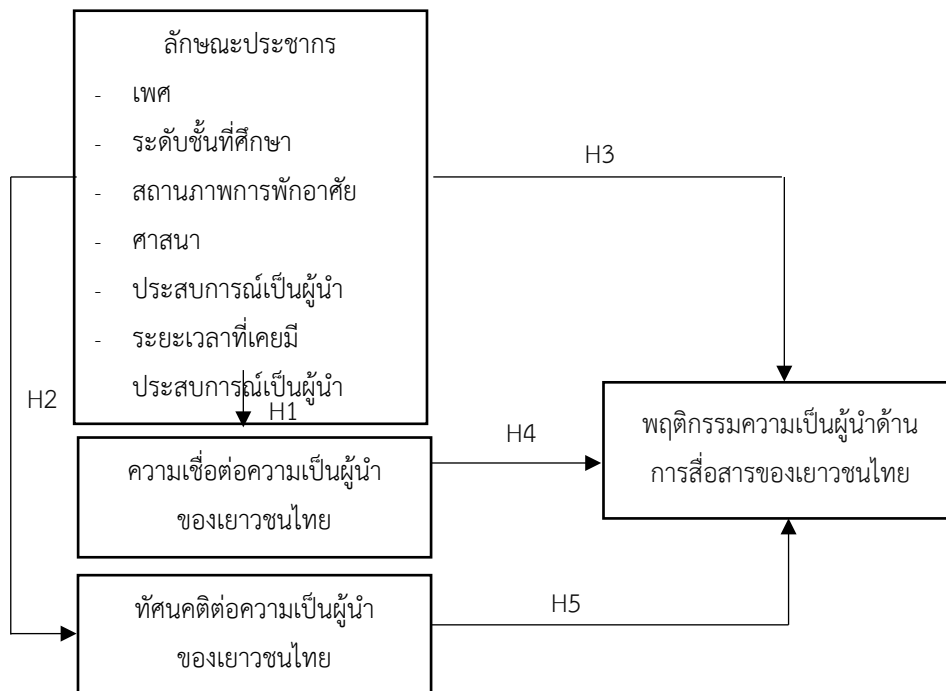
วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวนทั้งสิ้น 1,289,180 คน ข้อมูล ณ 17 กุมภาพันธ์ 2567 (สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนไทยอายุ 18-25 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ขนาดตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางของ Yamane (1973) ที่ระดับความน่าเชื่อถือ 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ซึ่งได้จำนวนตัวอย่าง 400 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้ (1) การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสถาบันตัวแทนจาก 5 ภูมิภาคและกรุงเทพฯ (2) การคัดเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Selection) โดยจำแนกตามจำนวนนักศึกษาในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร 181 คน ภาคเหนือ 55 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 58 คน ภาคตะวันออก 20 คน ภาคกลาง 56 คน และภาคใต้ 31 คน (3) การคัดเลือกแบบบังเอิญและยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ประกอบด้วยแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งได้ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการวิจัยในคนแล้ว โดย ตอนที่ 1 ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา ประสบการณ์เป็นผู้นำ และระยะเวลาประสบการณ์ที่เป็นผู้นำ มีลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ความเชื่อต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย จำนวน 6 ด้าน รวม 30 ข้อ ตอนที่ 3 ทัศนคติต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 4 พฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะแบบสอบถามแบบ 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ (1) การหาความตรงเชิงเนื้อหาดำเนินการโดยการประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัยผ่านค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ในการประเมินความเหมาะสมของคำถาม เกณฑ์การประเมินกำหนดให้ค่า IOC ต้องมากกว่า 0.50 ผลการประเมินพบว่า ค่า IOC อยู่ในช่วง 0.67-1.00 และมีบางข้อคำถามที่ได้รับการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และ (2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือวิจัยทำโดยการทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน หลังจากเก็บข้อมูล

แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยกำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นต้องไม่น้อยกว่า 0.80 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.95 ซึ่งแสดงถึงความเชื่อมั่นที่สูงมาก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ประสานมหาวิทยาลัยเป้าหมายและจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูล

4.2 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับนักศึกษาวัย 18-25 ปี ดังนี้

1) เลือกมหาวิทยาลัยจาก 5 ภูมิภาคและกรุงเทพฯ โดยคัดเลือกจากสถาบันที่มีขนาดใหญ่และจำนวนนักศึกษามาก ได้แก่ ได้แก่ 1) กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) ภาคเหนือ: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4) ภาคตะวันออก: มหาวิทยาลัยบูรพา 5) ภาคกลาง: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ 6) ภาคใต้: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2) คัดเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ และยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	มากที่สุด

5.2 การทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ (1) การเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรกับความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสาร โดยใช้ t-Test สำหรับตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ประสบการณ์เป็นผู้นำ และใช้ One-way ANOVA สำหรับตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น สภาพการพักอาศัย และศาสนา โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD (2) การวิเคราะห์ความเชื่อส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และ (3) การวิเคราะห์ทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression)

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 49.00 กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 33.00 อาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 37.75 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 69.25 ส่วนประสบการณ์ผู้นำ พบว่า เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำ ร้อยละ 40.75 โดยเคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 50.30

2. ความเชื่อต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย

ความเชื่อต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย	ผลประเมินคุณภาพ		
	M	SD	ความหมาย
ด้านผู้นำไม่ใช่ตำแหน่ง	4.37	0.61	มาก
1. ผู้นำหมายถึงบทบาทที่ได้รับในขณะนั้น	4.40	0.72	มาก
2. ผู้นำจะทำให้ผู้อื่นเชื่อถือและไว้วางใจได้	4.49	0.73	มาก
3. ผู้นำสามารถเป็นได้ตลอดเวลา	4.16	0.89	มาก
4. ผู้นำทำให้ผู้อื่นคล้อยตามแนวคิดได้	4.38	0.76	มาก
5. ผู้นำเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น	4.43	0.79	มาก
ด้านภาวะความเป็นผู้นำ	4.30	0.58	มาก
1. ภาวะผู้นำเกิดจากภายในของบุคคลนั้น	4.39	0.73	มาก
2. ภาวะผู้นำไม่จำเป็นต้องบอกผู้อื่นว่าเป็นผู้นำ	4.23	0.75	มาก
3. ภาวะผู้นำเกิดจากภายในตนเองที่ผู้อื่นให้การยอมรับนับถือ	4.24	0.73	มาก
4. การพัฒนาภาวะผู้นำจะต้องเกิดขึ้นจากภายในของบุคคลนั้น ๆ	4.30	0.72	มาก
5. ความคิดความรู้สึกจะแสดงออกมาเป็นการกระทำในฐานะผู้นำ	4.36	0.76	มาก
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	4.43	0.48	มาก
1. ผู้นำที่แท้จริงต้องเริ่มจากการนำตนเอง	4.78	0.51	มากที่สุด
2. ผู้นำที่เชื่อมั่นในตนเองไม่จำเป็นต้องพยายามนำผู้อื่น	4.23	0.76	มาก
3. ความเป็นผู้นำจะทำให้มีผู้ตามโดยไม่ต้องพยายามให้ผู้อื่นทำตาม	4.23	0.70	มาก
4. ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้นำจะทำให้ทีมงานมีความเชื่อมั่น	4.40	0.65	มาก
5. ผู้นำสามารถยืนยันในสิ่งที่ตัวเองคิดอย่างมีเหตุผลและมีผลและสามารถรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้	4.50	0.62	มาก
ด้านพร้อมให้พลังผู้อื่น	4.28	0.62	มาก
1. ผู้นำพร้อมให้พลังผู้อื่น โดยไม่ต้องได้รับการยอมรับก็ได้	4.01	0.84	มาก
2. ผู้นำพร้อมให้คำแนะนำโดยไม่จำเป็นต้องร้องขอ	4.04	0.83	มาก
3. ผู้นำเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอแล้วจึงพัฒนาผู้อื่นต่อ	4.43	0.69	มาก
4. ผู้นำเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าในตัวเองเท่ากับเสริมพลังให้แก่ผู้อื่น	4.45	0.67	มาก
5. ผู้นำจะให้พลังบวกเมื่อมีคนมาขอคำแนะนำ	4.45	0.72	มาก

ความเชื่อต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย	ผลประเมินคุณภาพ		
	M	SD	ความหมาย
ด้านความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น	4.47	0.65	มาก
1. ผู้นำมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้ดีขึ้นด้วยตัวเอง	4.41	0.72	มาก
2. ผู้นำที่เชื่อมั่นจะรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นได้	4.30	0.77	มาก
3. ผู้นำจะไม่โกรธและไม่รู้สึกอับอายจากคำวิจารณ์นั้น ๆ	4.51	0.71	มากที่สุด
4. ผู้นำที่เสริมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีต่อกลุ่มและบุคคลอื่น ๆ	4.46	0.74	มาก
5. ผู้นำจะไม่ใช้มาตรฐานของตัวเองเป็นที่ตั้งในการตัดสินผู้อื่น	4.57	0.67	มากที่สุด
ด้านพัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำ	4.62	0.68	มากที่สุด
1. ผู้นำมีความตั้งใจและความอดทนในการพัฒนาผู้อื่น	4.44	0.69	มาก
2. ผู้นำจะต้องได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำ	4.52	0.65	มากที่สุด
3. ผู้นำจะต้องมีความสุขกับการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้อื่น	4.39	0.71	มาก
4. ผู้นำจะต้องพัฒนาตนเองก่อนจึงจะพัฒนาผู้อื่นได้	4.51	0.54	มากที่สุด
5. ผู้นำที่แท้จริงต้องพัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำไม่ใช่ผู้ตาม	4.37	0.61	มาก
ภาพรวม	4.40	0.72	มาก

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความเชื่อของเยาวชนไทยต่อความเป็นผู้นำ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า (1) ด้านผู้นำไม่ใช่ตำแหน่ง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.37 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำทำให้ผู้อื่นเชื่อถือและไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.49 (2) ภาวะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.30 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำเกิดจากภายใน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.39 (3) ความเชื่อมั่นในตนเอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.43 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำที่แท้จริงต้องเริ่มจากการนำตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.78 (4) พร้อมให้พลังผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.28 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าในตัวเอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.45 (5) ความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.47 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำไม่ใช้มาตรฐานของตัวเองเป็นที่ตั้งในการตัดสินผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 และ (6) พัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.62 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นำต้องได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.52

3. ทศนคติต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทศนคติต่อความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

ทศนคติต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย	ผลประเมินคุณภาพ		
	M	SD	ความหมาย
1. ผู้นำต้องมีความยุติธรรม	4.68	0.60	มากที่สุด
2. ผู้นำต้องสามารถสั่งงานชัดเจนไม่กลับไปกลับมา	4.49	0.69	มาก
3. ผู้นำต้องสามารถตัดสินใจถูกมากกว่าผิด และแก้ไขปัญหาได้ดี	4.42	0.71	มาก
4. ผู้นำควรวางแผนเก่ง ตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน	4.53	0.67	มากที่สุด
5. ผู้นำควรเป็นแรงบันดาลใจทำงานร่วมกับทีมงาน	4.43	0.70	มาก
6. ผู้นำควรสร้างความรู้สึกร่วมกัน	4.51	0.68	มากที่สุด
7. ผู้นำควรเปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็น	4.57	0.67	มากที่สุด
8. ผู้นำควรช่วยให้ลูกน้องเห็นศักยภาพของตนเอง	4.54	0.66	มากที่สุด
9. ผู้นำควรเปลี่ยนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย	4.54	0.66	มากที่สุด
10. ผู้นำควรใช้อำนาจให้เหมาะสม	4.80	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.55	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทศนคติต่อความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.55 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก โดยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้นำควรใช้อำนาจให้เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.80 รองลงมาคือ ผู้นำต้องมีความยุติธรรม ค่าเฉลี่ย 4.68 และ ผู้นำควรเปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 4.57 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้นำต้องสามารถตัดสินใจถูกต้องได้มากกว่าผิด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.42

4. พฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

พฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย	ผลประเมินคุณภาพ		
	M	SD	ความหมาย
1. แสวงหาความรู้ใหม่ พัฒนาความรู้อยู่เสมอและเรียนรู้เพื่อการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง	4.65	0.53	มากที่สุด
2. มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	4.53	0.60	มากที่สุด
3. สร้างความรู้จากการนำไปประยุกต์ใช้/จากประสบการณ์ผ่านกระบวนการสื่อสาร	4.40	0.65	มาก
4. มีทักษะการสื่อสารเพื่อเรียนรู้จากพื้นที่และสถานการณ์จริง	4.39	0.70	มาก
5. มีการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นสหวิทยาการ	4.28	0.74	มาก
6. สามารถถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจง่าย	4.53	0.64	มากที่สุด
7. มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและรับผิดชอบต่องานที่สื่อสารออกไป	4.66	0.55	มากที่สุด
8. สื่อสารข้อมูลด้วยการให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม/สังคมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	4.65	0.53	มากที่สุด

พฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย	ผลประเมินคุณภาพ		
	M	SD	ความหมาย
9. สร้างและทำสิ่งที่ตั้งตามผ่านการสื่อสาร	4.59	0.60	มากที่สุด
10. สื่อสารข้อมูลเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมและสังคมที่สันติสุข	4.67	0.58	มากที่สุด
11. มีความพยายามใช้สื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น	4.67	0.55	มากที่สุด
12. สื่อสารข้อมูลด้วยความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น	4.73	0.57	มากที่สุด
13. สื่อสารข้อมูลด้วยความซื่อตรงต่อการทำงานในอาชีพของตนเอง	4.75	0.51	มากที่สุด
14. ไม่สื่อสารข้อมูลที่บิดเบือนเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว	4.74	0.56	มากที่สุด
15. ยึดหลักการครองตน ครองงาน เช่น มีความขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ต่อข้อมูลที่มีการสื่อสารออกไป เป็นต้น	4.72	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.60	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สื่อสารข้อมูลด้วยความซื่อตรงต่อการทำงานในอาชีพของตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.75 รองลงมาคือ ไม่สื่อสารข้อมูลที่บิดเบือนเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว ค่าเฉลี่ย 4.74 และสื่อสารข้อมูลด้วยความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 4.73 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ "มีและใช้ความรู้อย่างเป็นสหวิทยาการเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.28

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนไทยที่มีลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา และประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับความเชื่อต่อความเป็นผู้นำ

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน ✓ = ยอมรับ ✗ ขปฏิเสธ
เยาวชนไทยที่มีเพศต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✗
เยาวชนไทยที่มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✓
เยาวชนไทยที่มีสถานภาพการพักอาศัยต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✗
เยาวชนไทยที่มีศาสนาต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✗
เยาวชนไทยที่มีประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✓
เยาวชนไทยที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✓

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน 1 พบว่า (1) ระดับชั้นที่ศึกษาต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 มีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำน้อยกว่าเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

(2) ประสพการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระยะเวลาที่เคยมีประสพการณ์เป็นผู้นำน้อยกว่า 1 ปี มีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำน้อยกว่าเยาวชนที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสพการณ์เป็นผู้นำ 3 ปีขึ้นไป ส่วน (3) เพศ สถานภาพการพักอาศัย และศาสนาต่างกัน มีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 เยาวชนไทยที่มีลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา และประสพการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับทัศนคติต่อความเป็นผู้นำ

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน ✓ = ยอมรับ ✗ = ปฏิเสธ
เยาวชนไทยที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✗
เยาวชนไทยที่มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✓
เยาวชนไทยที่มีสถานภาพการพักอาศัยต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✗
เยาวชนไทยที่มีศาสนาต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✗
เยาวชนไทยที่มีประสพการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✓
เยาวชนไทยที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสพการณ์เป็นผู้นำมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน	✓

จากตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน 2 พบว่า (1) ระดับชั้นที่ศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำน้อยกว่าเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 (2) ประสพการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระยะเวลาที่เคยมีประสพการณ์เป็นผู้นำน้อยกว่า 1 ปี มีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำน้อยกว่าเยาวชนที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสพการณ์เป็นผู้นำ 1-2 ปี และเยาวชนไทยที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสพการณ์เป็นผู้นำน้อยกว่า 1 ปี มีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำน้อยกว่าเยาวชนที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสพการณ์เป็นผู้นำ 3 ปีขึ้นไป ส่วน (3) เพศ สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา ต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 เยาวชนไทยที่มีลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา และประสพการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสาร

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน ✓ = ยอมรับ ✕ = ปฏิเสธ
เยาวชนไทยที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกัน	✕
เยาวชนไทยที่มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกัน	✕
เยาวชนไทยที่มีสถานภาพการพักอาศัยต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกัน	✕
เยาวชนไทยที่มีศาสนาต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกัน	✕
เยาวชนไทยที่มีประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกัน	✕
เยาวชนไทยที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารแตกต่างกัน	✓

จากตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน 2 พบว่า ระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนไทยที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำน้อยกว่า 1 ปี มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารน้อยกว่าเยาวชนที่มีระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำ 3 ปีขึ้นไป ส่วนเพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา ประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ความเชื่อส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ความเชื่อส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

		Unstandardized		Standardized		
		Coefficients		Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
พฤติกรรม	ค่าคงที่ (Constant)	2.774	.201		13.770*	.000
ความเป็นผู้นำด้าน	ด้านผู้นำไม่ใช่ตำแหน่ง (Lposition)	-.001	.042	-.002	-.025	.980
การสื่อสาร	ด้านภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership)	.049	.046	.068	1.073	.284
	ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (Lconfidence)	.112	.052	.129	2.156*	.032
	ด้านพร้อมให้พลังผู้อื่น (Lpower)	.014	.046	.021	.307	.759
	ด้านความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น (Lhappiness)	.120	.053	.168	2.267*	.024
	ด้านพัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำ(Ldevelop)	.117	.051	.151	2.293*	.022
R = .432*		R ² = .187		Adj R ² = .174		Std.Error = .381
F = 15.054*		Sig. 000				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัวสามารถอธิบายพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทยได้ 18.7% ($R^2 = .187$) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .432 และมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารประกอบด้วย 3 ตัวแปรความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ได้แก่

1) ความเชื่อมั่นในตนเองมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพิ่มขึ้น .129 หน่วย หรือร้อยละ 12.90

2) ความเชื่อด้านความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่นมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพิ่มขึ้น .168 หน่วย หรือร้อยละ 16.80

3) ความเชื่อด้านการพัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพิ่มขึ้น .151 หน่วย หรือร้อยละ 15.10

จากผลการทดสอบสมมติฐานสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.774 + 0.122(L\text{confidence}) + 0.120(L\text{happiness}) + 0.117(L\text{develop})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.129(L\text{confidence}) + 0.168(L\text{happiness}) + 0.151(L\text{develop})$$

สมมติฐานที่ 5 ทศนคติส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

ตารางที่ 8 ผลวิเคราะห์ทศนคติส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
พฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสาร	ค่าคงที่ (Constant)	3.038	.167	18.169*	.000
ทัศนคติ (Attitude)	.343	.037	.425	9.378*	.000
R = .425* R ² = .181 Adj R ² = .179 Std.Error = .380					
F = 87.940* Sig. 000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพบว่า ทศนคติมีผลบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.425 และค่าสัมประสิทธิ์การสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (R^2) เท่ากับ 0.181 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทศนคติสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย ได้ 18.1% โดยมีผลเพิ่มขึ้น 0.425 หน่วย หรือ 42.5% และผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ความเชื่อต่อความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านผู้นำที่ไม่ใช่ตำแหน่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำสามารถเกิดขึ้นจากบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่จำเป็นต้องมาจากตำแหน่งทางการ แต่ต้องมีความน่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกกลุ่ม สามารถโน้มน้าวและมีอิทธิพลต่อผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ (2564) ที่ผู้นำต้องมีอิทธิพลและบทบาทสำคัญในการนำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการมีภาวะผู้นำตามที่ ญัฐพงศ์ บุญยารมณ (2553) กล่าวไว้ว่า ผู้นำต้องมีความสามารถในการจูงใจและกระตุ้นผู้อื่นให้ทำงานด้วยความเต็มใจและประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ส่วนด้านภาวะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเกิดจากภายในตัวบุคคล โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเป็นแรงขับ การแสดงออกผ่านการกระทำและความรู้สึกของตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ Avolio & Hannah (2008) ที่กล่าวว่าผู้นำที่แท้จริงต้องได้รับการยอมรับจากผู้อื่นตามความจริงใจ และตามทีนารัตติชา โปสันเทียะ และพิพัฒน์ ไทยอารี (2557) พบว่า สมรรถนะความเป็นผู้นำของเยาวชนไทยอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ในขณะที่ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการนำตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ผู้นำที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้อื่นผ่านการตัดสินใจที่มีเหตุผลและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ ชมพูนุท สิริพรหมภัทร์ (2539) ที่ผู้นำต้องมีความสามารถในการอำนวยการและประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความเชื่อมั่นในตนเองคือความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรคและมุ่งมั่นทำให้สำเร็จ โดยด้านพร้อมให้พลังผู้อื่น อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงว่าเยาวชนไทยมีความพร้อมในการให้พลังผู้อื่นในระดับสูง ผู้นำที่พร้อมให้พลังผู้อื่นมีความสามารถในการพัฒนาตนเอง และผู้อื่นโดยไม่ต้องได้รับการมอบหมายหรือการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Avolio & Hannah (2008) ที่ผู้นำที่แท้จริงไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง แต่เกิดจากการได้รับการยอมรับจากผู้อื่นผ่านการสร้างความเชื่อถือและไว้วางใจ นอกจากนี้ ผู้นำเชิงบวกจะสร้างแรงกระตุ้นและกำลังใจให้ทีม โดยไม่ทำให้เกิดความรู้สึกด้านลบ และด้านความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในระดับมาก โดยผู้นำที่มีความสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นมักมีจิตใจเปิดกว้าง ควบคุมตนเองได้ดี และไม่ถือโกรธหรือใช้มาตรฐานของตนเองในการตัดสินผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Avolio & Hannah (2008) ที่ผู้นำที่แท้จริงจะมีความสุขในการพัฒนาตนเอง และผู้อื่น รวมถึงผลการศึกษาของกรมสุขภาพจิต (2561) ที่พบว่าการช่วยเหลือผู้อื่นเพิ่มความสุข และผู้นำยังยินดีรับฟังคำวิจารณ์เพื่อสร้างความรักและสามัคคีในกลุ่ม รวมถึงด้านพัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้นำที่พัฒนาผู้อื่นต้องได้รับการยอมรับจากผู้ตามและพัฒนาตนเองก่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Avolio & Hannah (2008) ที่ผู้นำแท้จริงจะมุ่งเน้นการพัฒนาผู้อื่น โดยการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และสร้างผู้นำในรุ่นต่อไป เช่นเดียวกับความเชื่อของปรกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์ (2566) ที่ผู้นำต้องพัฒนาตนเองและผู้อื่นให้เป็นผู้นำไม่ใช่แค่ผู้ตาม และต้องคำนึงถึงบริบททางองค์กรและวัฒนธรรมเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Yukl, 2013; Avolio & Hannah, 2008)

2) ทศนคติต่อความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเยาวชนเห็นว่าผู้นำควรใช้อำนาจอย่างเหมาะสม เพื่อกระตุ้นผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการใช้สื่อและอิทธิพลในการสื่อสาร โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่การสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้นำ เยาวชนยังให้ความสำคัญกับความยุติธรรมในผู้นำที่ต้องมีจริยธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ และเน้นการทำงานเป็นทีมมากกว่าการแข่งขัน (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2550) ผู้นำที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็น และสร้างความร่วมมือเพื่อความสำเร็จ (สุเวช กลับลศรี, 2557)

3) พฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่าผู้นำต้องสื่อสารด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เช่น การไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และการส่งเสริมความเท่าเทียมผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (ยาสมิน ชัตตาร์ และคณะ, 2564) การสื่อสารในชุมชนมีการปรับเปลี่ยนตามกลุ่มเป้าหมาย โดยการใช้สื่อออนไลน์สามารถเข้าถึงกลุ่มกว้างกว่าในชุมชนกายภาพ นอกจากนี้ เยาวชนยังใช้สื่อออนไลน์เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่และข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ (อัศวรัตน์ ราชธีรสวัสดิ์ และศุภฤกษ์ โพธิ์ไพรัตน์, 2564)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนไทยที่มีลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา และประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีความเชื่อต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน พบว่า เยาวชนไทยที่มีระดับการศึกษาและระยะเวลาประสบการณ์ในการเป็นผู้นำต่างกันมีความเชื่อมั่นต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะเยาวชนที่มีการศึกษาสูงและประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนาน มักจะแสดงความเชื่อมั่นและทัศนคติที่แตกต่างจากเยาวชนที่มีประสบการณ์น้อยหรืออยู่ในระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ Komives & Wagner (2016) ที่ระบุว่าการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำในกลุ่มเยาวชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างทักษะผู้นำ โดยไม่ขึ้นกับเพศหรือศาสนา แต่ปัจจัยทางสังคมและประสบการณ์จะมีผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในบทบาทผู้นำ โดย Dugan (2017) พบว่าแม้จะมีความแตกต่างทางเพศและศาสนา แต่ผู้นำในกลุ่มเยาวชนมีคุณลักษณะและแนวคิดที่คล้ายกันจากการมีประสบการณ์และการพัฒนาทักษะผู้นำ ในขณะที่ Northouse (2021) พบว่าความเชื่อในเรื่องความเป็นผู้นำของเยาวชนในกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศและศาสนามีแนวโน้มที่คล้ายคลึงกันในด้านคุณลักษณะและทักษะผู้นำ และ Astin & Astin (2000) พบว่าการสนับสนุนการพัฒนาผู้นำในกลุ่มเยาวชนทุกกลุ่มสามารถเสริมสร้างการเข้าใจบทบาทผู้นำในสังคมได้ ขณะที่ Kouzes & Posner (2017) ระบุว่า ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและทักษะในการนำของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์การเป็นผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อทัศนคติและทักษะการนำของเยาวชน

สมมติฐานที่ 2 เยาวชนไทยที่มีลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา และประสบการณ์เป็นผู้นำต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกัน พบว่า เยาวชนไทยที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการเป็นผู้นำต่างกันมีทัศนคติต่อความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนานมักจะมีทัศนคติที่ดีต่อความเป็นผู้นำ เนื่องจากการพัฒนาทักษะและความมั่นใจในการตัดสินใจ ขณะที่เยาวชนที่ไม่มีประสบการณ์การนำทีมมักจะมีมุมมองที่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Northouse (2021) และ Avolio & Luthans (2006) ที่พบว่า นักเรียนระดับอุดมศึกษามักมีทัศนคติที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับบทบาทผู้นำจากประสบการณ์การทำงานเป็นทีมและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในขณะที่การศึกษาพบว่าเพศ สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา และประสบการณ์การเป็นผู้นำไม่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติต่อความเป็นผู้นำอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Eagly & Carli (2003) และ Judge & Bono (2000) ที่ระบุว่า ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้นำไม่แตกต่างกันตามเพศ หรือสถานะทางสังคม โดยทัศนคติของเยาวชนต่อความเป็นผู้นำมักขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการเป็นผู้นำและระดับการศึกษามากกว่าปัจจัยอื่น ๆ เช่น เพศและศาสนา

สมมติฐานที่ 3 เยาวชนไทยที่มีลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สถานภาพการพักอาศัย ศาสนา และประสบการณ์เป็นผู้นำต่างก็มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแตกต่างกัน พบว่า เยาวชนไทยที่มีระยะเวลาของประสบการณ์ในการเป็นผู้นำแตกต่างกันมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์มากมักจะแสดงความมั่นใจและความสามารถในการตัดสินใจที่ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ Avolio & Luthans (2006) ที่ระบุว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์และการพัฒนาความสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และการมีประสบการณ์มากขึ้นช่วยเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจที่ดีกว่า โดย Day (2000) เน้นว่า การพัฒนาความเป็นผู้นำควรเชื่อมโยงกับบริบทขององค์กรหรือสังคม ซึ่งต้องมีการสนับสนุนจากทั้งองค์กรและทีมงานเพื่อผลักดันการเติบโตของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ Eagly & Carli (2003) พบว่าเพศไม่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำอย่างมีนัยสำคัญ แต่ปัจจัยสิ่งแวดล้อมและการคาดหวังทางสังคมต่างหากที่กำหนดพฤติกรรมผู้นำ ซึ่งสะท้อนว่าไม่ว่าเพศใดก็สามารถเป็นผู้นำที่ดีได้หากได้รับโอกาสและการสนับสนุนที่เหมาะสม และ Northouse (2021) ได้สรุปว่า ทักษะความเป็นผู้นำสามารถพัฒนาได้โดยไม่ขึ้นกับปัจจัยพื้นฐาน เช่น เพศ หรือสถานะทางสังคม หากได้รับการฝึกฝนและสนับสนุนที่เหมาะสม ดังนั้นพฤติกรรมความเป็นผู้นำจึงเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ผ่านประสบการณ์และการสนับสนุนที่เหมาะสม

สมมติฐานที่ 4 ความเชื่อส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย พบว่าความเชื่อส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะใน 3 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น และความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Bandura (1997) ที่พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมสื่อสารที่ชัดเจนและมั่นใจ นอกจากนี้ Kouzes & Posner (2017) พบว่า ความสุขจากการช่วยเหลือผู้อื่นช่วยพัฒนาแนวทางการสื่อสารที่มีความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ในขณะที่ Greenleaf (2002) ระบุว่า การมุ่งพัฒนาผู้อื่นให้เป็นผู้นำ

ช่วยเสริมสร้างการสื่อสารที่เปิดเผยและสร้างสรรค์ ทำให้เยาวชนสามารถแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 5 ทักษะส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทย พบว่า ทักษะส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านการสื่อสารของเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทักษะในเชิงบวกช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารและพฤติกรรมความเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Yukl (2013) ที่พบว่าเยาวชนที่มีทักษะบวกต่อการเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกันมีทักษะการสื่อสารที่ดีกว่า ซึ่งส่งผลต่อความไว้วางใจและแรงจูงใจในทีม นอกจากนี้ Northouse (2021) ระบุว่า ทักษะในเชิงบวก เช่น ความเชื่อในความสามารถของตนเองและการทำงานร่วมกัน ล้วนช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสำคัญต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ขณะที่ Kouzes & Posner (2017) พบว่าทักษะบวกยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและผู้ตาม ซึ่งนำไปสู่ความสามัคคีและการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1) เยาวชนไทยมีความเชื่อและทัศนคติที่ดีต่อความเป็นผู้นำ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาเป็นผู้นำในอนาคต โดยการเสริมทักษะในหลายด้าน เช่น การสื่อสาร การตัดสินใจ การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำ ผ่านประสบการณ์จริง และการพัฒนาความยืดหยุ่นทางอารมณ์
- 2) เยาวชนไทยมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้อำนาจอย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยสร้างผู้นำที่รับผิดชอบและใช้การสื่อสารอย่างมีคุณธรรม
- 3) เยาวชนไทยมีพฤติกรรมการสื่อสารความเป็นผู้นำในระดับสูง โดยเฉพาะการสื่อสารด้วยความซื่อตรง ซึ่งส่งเสริมความเชื่อมั่นและการทำงานร่วมกัน
- 4) เยาวชนที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์เป็นผู้นำแตกต่างกัน มีความเชื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการสื่อสารที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถใช้ในการออกแบบโปรแกรมฝึกอบรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสุขจากการช่วยเหลือผู้อื่น และการพัฒนาผู้อื่นมีผลบวกต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำและการสื่อสาร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการออกแบบโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทัศนคติและทักษะที่ดีในการเป็นผู้นำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาต่อยอดในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและทัศนคติของเยาวชนเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ 2) การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการสื่อสารและความเป็นผู้นำหลังจากที่เยาวชนด้วยโปรแกรมพัฒนาผู้นำเยาวชน 3) การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อการสร้างความเชื่อและทัศนคติของเยาวชนการเป็นผู้นำการสื่อสาร 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้าง

ความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของเยาวชนไทย และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารอย่างมีจริยธรรมของผู้นำเยาวชนไทย

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2561, 29 ธันวาคม). กรมสุขภาพจิตเผย 'คนที่ช่วยเหลือผู้อื่น' จะมีค่าความสุขสูงกว่าคนไม่เคยช่วยเหลือใคร. *มติชนออนไลน์*. https://www.matichon.co.th/local/news_1294657
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). ภาวะผู้นำสร้างได้ในวัยเยาว์. <https://www.kriengsak.com/node/548>
- คมวิทย์ สุขเสนีย์ และนิษฐา มินทรศักดิ์. (2566). รูปแบบการพัฒนาผู้นำเยาวชนในบริบทพื้นที่บ้านเกิด กรณีศึกษา: กลุ่มเยาวชนบ้าน "นากอ" ตำบลอัยเยอร์เวงอำเภอเบตง จังหวัดยะลา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(4), 65-76. https://race.nstru.ac.th/home_ex/e-portfolio/pic/academy/16726324.pdf?1723565217
- ฉัตร คำแสง, วรธร เลิศรัตน์ และเจณิตตา จันทวงษา. (2565). *เด็กและครอบครัวไทยในสามวิกฤต: รายงานสถานการณ์เด็กและครอบครัว ประจำปี 2022*. <https://101pub.org/child-family-situation-report-2022/>
- ชมพูนุท สิริพรหมภักทร. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองและความวิตกกังวลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประกาศนียบัตรสาขารัฐศาสตร์ วิทยาลัยการสาขารัฐศาสตร์ สิริธร จังหวัดขอนแก่น [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐพงศ์ บุญยารมณ. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยนครพนม.
- นารัตินา โปสันเทียะ และพิพัฒน์ ไทยอารี. (2557). แนวคิดในการเสริมสร้างศักยภาพความเป็นผู้นำของเยาวชนไทย กรณีศึกษาโรงเรียนวังหลังวิทยาคมในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอสระแก้ว. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*, 3(1), 104-115.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์. (2566). *ความเชื่อเกี่ยวกับผู้นำ Coach at Work*. <http://coachatwork.in.th/570704.php>
- ปวิวัฒน์ ช่างคิด. (2560). การพัฒนาเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองไทย กรณีศึกษา เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มอแกนเกาะเหลา จังหวัดระนอง. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 15(2), 94-115. <https://kpi.ac.th/knowledge/research/data/286>
- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์. (2564). *การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ร้อยเอ็ดปรีน.
- ยาสมิน ชัตตาร์, สมัชชา นิลปัทม์ และอิมรอน ชาเหาะ. (2564). การสื่อสารจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ชายแดนใต้ในชุมชนเชิงกายภาพและชุมชนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ระบาดของโควิด-19. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia*, 28(2), 121-135. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/psujssh/article/view/258142>

- สำนักข่าวสร้างสุข. (2564). *หนุ่มเยาวชนใช้สื่อสร้างสรรค์ สู้พลเมืองตื่นรู้และนักสื่อสารสุขภาวะ*. Thai Health.
<https://www.thaihealth.or.th/youth-media-creative>
- สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). *ข้อมูลนักศึกษา*.
https://info.mhesi.go.th/homestat_std.php
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2566, 1 กุมภาพันธ์). เยาวชนไทย กับ "อนาคตประเทศ". *สยามรัฐ*.
<https://siamrath.co.th/c/419697>
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุเวศ กลับศรี. (2557). ภาวะผู้นำที่ควรพัฒนาในเยาวชน. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 6(2), 132-140.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/97374>
- อัศววัฒน์ ราตรีสวัสดิ์ และศุภฤกษ์ โพธิ์ไพธนา. (2564). พฤติกรรมการสื่อสารและการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการสื่อสารมวลชน*, 9(1), 26-51. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/masscomm/article/view/245075>
- เอกศักดิ์ นาคสกุล. (2567). การพัฒนาทักษะการสื่อสารของเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารการศึกษา นานาชาติ*, 12(3), 45-60.
- Astin, A. W., & Astin, H. S. (2000). *Leadership reconsidered: Engaging higher education in social change*. W.K. Kellogg Foundation.
- Avolio, B. J., & Hannah, S. T. (2008). Developmental readiness: Accelerating leader development. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 60(4), 331-347.
<https://doi.org/10.1037/1065-9293.60.4.331>
- Avolio, B. J., & Luthans, F. (2006). *The high impact leader: Moments matter in authentic leadership development*. McGraw-Hill.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. Freeman.
- Day, D. V. (2000). Leadership development: A review in context. *The Leadership Quarterly*, 11(4), 581-613. [https://doi.org/10.1016/S1048-9843\(00\)00061-8](https://doi.org/10.1016/S1048-9843(00)00061-8)
- Dugan, J. P. (2017). *Leadership theory: Cultivating critical perspectives*. Wiley.
- Eagly, A. H., & Carli, L. L. (2003). The female leadership advantage: An evaluation of the evidence. *The Leadership Quarterly*, 14(6), 807-834.
<https://doi.org/10.1016/j.leaqua.2003.09.004>
- Greenleaf, R. K. (2002). *Servant leadership: A journey into the nature of legitimate power and greatness*. Paulist Press.

Judge, T. A., & Bono, J. E. (2000). Five-factor model of personality and transformational leadership. *Journal of Applied Psychology*, 85(5), 751-765.

<https://doi.org/10.1037/0021-9010.85.5.751>

Komives, S. R., & Wagner, W. (Eds.). (2016). *Leadership for a better world: Understanding the social change model of leadership development*. Jossey-Bass.

Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2017). *The leadership challenge* (6th ed.). Wiley.

Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and practice* (9th ed.). Sage.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory statistics*, (Second Edition). Harper & Row.

Yukl, G. (2013). *Leadership in organizations* (8th ed.). Pearson.